

Vervolgonderzoek

Vleermuizen

Huismus

Oude Rijksweg 617

Rouveen

Alcedo natuurprojecten

Vervolgonderzoek

Vleermuizen & Huismus

Oude Rijksweg 617

7954 GN, Rouveen

E.J. Ruiter

Alcedo Natuurprojecten heeft dit rapport opgesteld in opdracht van Familie Hokse, Rouveen. Daarmee is dit rapport eigendom van bovengenoemde opdrachtgever. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldig en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie, of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Alcedo Natuurprojecten. Het is ook niet toegestaan dit rapport zonder toestemming te gebruiken voor enig ander werk dan waarvoor dit product is ontwikkeld. Alcedo Natuurprojecten is niet aansprakelijk voor gevolgschade of schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Alcedo Natuurprojecten; opdrachtgever vrijwaart Alcedo Natuurprojecten van aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Colofon

Vervolgonderzoek

Vleermuizen & Huismus

Oude Rijksweg 617

7954 GN, Rouveen

Auteur:	E.J. Ruiter
Opdrachtgever:	Familie Hokse Oude Rijksweg 617 7954 GN, Rouveen
Contactpersoon:	Peter Hokse, peterenalinehokse@gmail.com
Opdrachtnemer:	Alcedo Natuurprojecten Cornelis Houtmanstraat 10 8023 EA Rouveen
Contactpersoon:	Evert Ruiter, info@alcedo-natuurprojecten.nl
Uitvoer onderzoek:	Henk Mellema
Projectcode:	2020 - 029
Rapportcode:	2020 - 064
Datum:	2 november 2020
Status:	**CONCEPT 2**
Te citeren als:	*Ruiter E.J. 2020. Vervolgonderzoek Vleermuizen & huismus Oude Rijksweg 617 Rouveen. Alcedo Natuurprojecten rapport 2020 - 064.* ***In opdracht van:*** *Fam. Hokse, Rouveen*

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5

1.2 Doel 5

1.3 Leeswijzer 5

2. Werkwijze en inspanning 6

2.1 Werkwijze 7

2.2 Volledigheid inventarisatie 7

3. Omschrijving plangebied 8

4. Resultaten 10

4.1 Vleermuizen 10

4.1.1 Per soort 10

4.1.2 Vliegroute 11

4.1.3. Foerageergebied 11

4.2 Huismus 12

4.3 Overige vogelsoorten 12

5. Conclusies 13

5.1 Conclusies 13

5.2 Advies 14

5.3. Toelichting gebruikte termen 14

6. Geraadpleegde Bronnen 16

Bijlage 1. Compensatieplan 17

Bijlage 2. Waarnemingskaarten 18

Bijlgae 3 Foto impresiie 19

Bijlage 3. Wettelijk kader 20

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Aan de Oude Rijksweg 617 te Rouveen bevindt zich een voormalige boerderij met een deel en enkele bijgebouwen (kapschuur en schuurtjes). De initiatiefnemers (familie Hokse) hebben het voornemen alle bebouwing ter plaatse te verwijderen en er drie twee-onder-een-kap woningen te realiseren. De voorgenomen ingreep kan strijdig zijn met de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Vandaar dat er in eerste instantie een ecologische quickscan is uitgevoerd om te bepalen in hoeverre de kans bestaat dat er daadwerkelijk beschermde flora of fauna ter plaatse aanwezig is. Na het uitvoeren van deze ecologische quickscan in de zomer van 2019 is vast komen te staan dat het niet kan worden uitgesloten dat huismussen en/of vleermuizen de gebouwen gebruiken als broedplaats of vaste verblijfplaats. De familie Hokse heeft het ecologisch adviesbureau Alcedo Natuurprojecten uit Rouveen de opdracht verstrekt om een vervolgonderzoek uit te voeren volgens Kennisdocument Huismus en Vleermuisprotocol 2017. Alcedo Natuurprojecten heeft in de periode maart tot en met september 2020 dit onderzoek uitgevoerd. De resultaten daarvan worden gepresenteerd in deze rapportage.

1.2. Doel

Door middel van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Wordt de bebouwing van Oude Rijksweg 617 te Rouveen gebruikt als tijdelijke of vaste verblijfplaats door vleermuizen en zo ja, om welke soorten gaat het;
- Is er sprake van kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen of andersoortige verblijfplaatsen van vleermuizen, en zo ja, om welke soorten en aantallen gaat het;
- Maakt de bebouwing en de omgeving deel uit van een belangrijk foerageergebied of een belangrijke vliegroute voor vleermuizen en zo ja, voor welke soorten is dit van belang;
- Wordt de bebouwing van Oude Rijksweg 617 te Rouveen gebruikt als broedplaats van huismussen, en zo ja, om welke aantallen gaat het;
- Zijn er nog overige vogelsoorten die de bebouwing benutten als broedplaats en zo ja, om welke soorten en aantallen gaat het.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden gevolgde werkwijze, methodes en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzochte plangebied. De onderzoeksresultaten worden besproken in hoofdstuk 4 op basis waarvan in hoofdstuk 5 conclusies en adviezen worden gepresenteerd. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welke bronnen zijn geraadpleegd en vervolgens is er aantal bijlagen met daarin een foto-impressie van het plangebied, waarnemingskaarten en een korte beschrijving van het wettelijk kader waarbinnen dit onderzoek is uitgevoerd.

2. Werkwijze en inspanning

In de periode juni tot en met september van 2020 werd het plangebied Oude Rijksweg 617 te Rouveen 7 maal bezocht en geïnventariseerd op het voorkomen van vleermuizen en gierzwaluwen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van de soortgroepen. Zie tabel 1.

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Start	Eind	Wind	Bew	Temp	Neerslag	Functie
29-04-20	05:55	07:55	ZO1	8/8	8-9	Af en toe motregen	HM
18-05-20	21:00	23:00	W1 – 2	1/8	14-12	geen	A, B, C, D, HM
08-06-20	02:50	04:50	ZW1	7/8	12-10	geen	A, B, C, D, C, HM
01-07-20	21:50	23:50	ZW1 – 2	3/8	18-15	geen	A, B, C, D, HM
21-08-20	23:30	01:30	W0 – 1	0/8	20-17	geen	A, B, D, E
11-09-20	23:00	01:00	ZW1	1/8	11-11	geen	A, B, D, E

Onderzochte functies vleermuizen:
A: Vliegroute
B: Foerageergebied
C: Kraamverblijfplaats
D: Zomerverblijfplaats
E: Zwermgedrag

HM = Huismus

2.1. Werkwijze

De bezoeken vonden, na aanbesteding medio april, plaats in de periodes 15 april – 15 juli en 15 augustus – 15 oktober met steeds een tussenpoos van minimaal 10 dagen. Tijdens alle veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Voor het vaststellen van vleermuizen op geluid werd gebruik gemaakt van een batdetector en een batlogger. Daarbij kan dan ook verschil worden waargenomen tussen jagende dieren of baltsende dieren. Voor het vaststellen van vleermuizen op zicht werd gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera. Al deze aspecten tezamen vormden een beeld van hoe vleermuizen het gebouw aan de Oude Rijksweg 617 en de wijde omgeving benutten. Voor het vaststellen van huismussen werd gelet op in- of uitvliegende huismussen, zingende of blatsende

mannetjes in de dakgoot, op de nok van het dak, etc. en huismussen die zich elders in de directe omgeving ophielden. Tijdens ieder bezoek kon in de loop van minimaal 2 á 3 uur het totale gebouw en de directe omgeving goed worden geïnspecteerd.

2.2. Volledigheid inventarisatie

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 en richtte zich op het vaststellen van (zomer-, paar-) verblijfplaatsen en kraamkolonies, vliegroutes en foerageergebied van gebouw-bewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Daarvoor zijn 5 onderzoek-momenten met een tussenliggende periode van 10 dagen toereikend. De bebouwing kon, dankzij het feit dat voorzijde en achterzijde via een steeg makkelijk konden worden bereikt, goed worden onderzocht door 1 persoon en er is een volledig beeld ontstaan van door welke vleermuissoorten de bebouwing wordt gebruikt en welke functies het voor deze soorten vervult. Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd aan de hand van het Kennisdocument Huismus en is zoveel gedeeltelijk gecombineerd met de bezoeken voor vleermuizen. Hier zijn 3 bezoeken toereikend met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen.

3. Omschrijving plangebied

De onderzochte locatie bevindt zich aan de Oude Rijksweg 617 en bestaat uit een aantal gebouwen te weten een woonhuis (A), een deel met paardenstal (B), een hooischuur (C) en enkele kleinere schuren of stallen (D). Zie figuur 4 en 5. Het woonhuis is opgetrokken uit baksteen (met spouwmuur), heeft twee verdiepingen en een rood pannendak. De achterliggende deel en paardenstaal hebben een rieten dak dat is afgedekt met golfplaat. De hooischuur annex opslagruimte voor werktuigen is een hoge schuur en heeft een houten constructie (deels open) met een golfplaten dak. Overige schuren (dierenhokken, houtopslag) zijn laag en hebben een houten constructie die geheel of deels open is. Voorts is er een houten gebouw dat geheel dicht is met ramen dat dienst doet als atelier/werkruimte. Het erf is bestraat en achter het huis ligt een tuin en een paardenbak. In de tuin en rondom het erf staan hoge bomen. Het betreft een oude perenboom, enkele elzen, essen, berken, zomereiken en thuja's. Het geheel is gelegen in het lintdorp Rouveen waar de bebouwing over het algemeen dicht op elkaar is gesitueerd, maar wel in een landelijk en groene agrarische omgeving.

Figuur 4: Ligging van de onderzochte locatie. In rode cirkel. Bron: Google Maps.

Figuur 5. Exacte ligging van de onderzochte locatie. Bron: Google Maps.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Droog, agrarisch grasland;
- Nat, agrarisch grasland;
- Droog, extensief beheerd grasland;
- Nat, extensief beheerd grasland;
- Een gebouw met dakpannen, houten betimmering en spouwmuur;
- Enkele gebouwen met dakpannen, houten betimmering en spouwmuur;
- Smalle, ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep);
- Smalle, diepe sloot (<2 meter breed, > 1 meter diep);
- Dunne diverse soorten bomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- Dikke diverse bomen, mogelijk met holtes (diameter borsthoogte > 25 cm);
- Lage, opgaande begroeiing bestaande uit: diverse soorten.

4. Resultaten

4.1. Vleermuizen

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied 5 soorten vleermuizen aangetroffen, het betreft:

- Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
- Laatvlieger *Eptesius serotinus*
- Rosse vleemuis *Nyctalus noctula*
- Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*

Hieronder worden per soort de waarnemingen weergegeven en de functies die Kerkstraat 44 voor vleermuizen vervult.
Waarnemingskaarten zijn opgenomen in bijlage 2.

4.1.1. Per soort

- **Gewone dwergvleermuis**

Tijdens alle op vleermuizen gerichte bezoeken was dit de meest waargenomen soort. Tijdens alle bezoeken werden gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Minimaal 2 en maximaal 5.

Deze soort gebruikt de onderzochte locatie als volgt:

Kraamkolonie: Er werden op Oude Rijksweg 617 **geen** kraamkolonies aangetroffen. Wel is er een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen in de zuidgevel van Oude Rijksweg 609. Dit is naar schatting een middelgrote kolonie van tussen de 50 á 100 dieren.

Vaste verblijfplaats: Er werden op Oude Rijksweg 617 **geen** vaste verblijfplaatsen (zomerverblijven) aangetroffen.

Baltslocatie: Er werden op Oude Rijksweg 617 **geen** baltslocaties vastgesteld.

Foerageerplaats: Voor deze soort fungeert de tuin van Oude Rijksweg 617 als foerageerplaats in de eerste uren na het uitvliegen rond zonsondergang.

Winterverblijf: Er zijn op Oude Rijksweg 617 **geen** indicaties aangetroffen die duiden op een winterverblijfplaats.

- **Ruige dwergvleermuis**

Van deze soort werd een baltsplaats aangetroffen. Deze baltsplaats bleek echter niet gebonden aan Oude Rijksweg 617, maar aan Oude Rijksweg 615 en/of 619.

- **Laatvlieger**

Laatvliegers werden maar zelden waargenomen. De waarnemingen betreffen steeds overvliegende dieren. De meesten kwamen uit west- tot zuidwestelijke richting en vertoonden geen enkele binding met de gebouwen van de Oude Straatweg 617.

- **Rosse vleermuis**

Voor deze soort geldt hetzelfde als voor de laatvlieger.

- **Gewone grootoorvleermuis**

Tijdens de najaarscontroles zijn er enkele waarnemingen van deze soort gedaan. Op 21 augustus elders langs de Oude Rijksweg op grotere afstand van nummer 617, maar op 11 september in de tuin van Oude Rijksweg 617. Met andere woorden de gewone grootoorvleemuis foerageert incidenteel ter plaatse. Deze soort heeft een vrij grote actieradius.

4.1.2. Vliegroute

De functie die Oude Rijksweg 617 en omgeving vervult als vliegroute voor vleermuizen is aanwezig, maar enigszins beperkt. Tijdens het onderzoek is weliswaar waargenomen dat laatvliegers in een duidelijk waarneembare lijn over of langs de locatie vlogen, maar of de bebouwing daarbij een essentiële rol speelt voor oriëntatie is niet duidelijk vastgesteld. Gewone dwergvleermuizen die overwegend laag en tussen de bebouwing vliegen, oriënteren zich wel op de bebouwing van Oude Rijksweg 617 en omgeving.

4.1.3. Foerageergebied

Een belangrijke functie die Oude Rijksweg 617 voor vleermuizen vervult is als foerageergebied. De inbedding van de gebouwen tussen de bebouwing in de omgeving, vormt daarbij een belangrijk element omdat daar de warmte blijft hangen en in de avond en nacht veel insecten aanwezig zijn. Met name de tuin is in de uren na zonsondergang een plaats waar lange tijd intensief wordt gejaagd door de twee aanwezige gewone dwergvleermuizen.

4.2. Huismus

De omgeving van Oude Rijksweg 617 is rijk aan huismussen. Tijdens dit onderzoek werd er één paartje huismussen broedend aangetroffen in het nestkastje aan de zuidgevel. Verder broedt er vermoedelijk nog een paartje in een nestkastje in de tuin van Oude Rijksweg 615 grenzend aan de paardenstalgevel van Oude Rijksweg 617. Huismussen overnachten soms onder de pannen van de uitbouw van de woonkamer. Dat is vastgesteld aan de hand van beelden met de warmtebeeldcamera. Omdat er in de directe omgeving voldoende alternatieven zijn om een geschikte alternatieve broedplaats te vinden, is er hier geen sprake van het verloren gaan van functioneel leefgebied van de huismus.

4.3. Overige vogelsoorten

Boerenzwaluw
In de paardenstal van Oude Rijksweg 617 zijn met de warmtebeeldcamera **11 bewoonde nesten** van boerenzwaluwen vastgesteld. Diverse nesten zitten goed verscholen in de nok tussen het dakriet en zijn daarom niet altijd even gemakkelijk met het blote oog te traceren. In feite betreft het hier een kolonie van boerenzwaluwen. Een situatie die nog maar zelden in deze omvang wordt aangetroffen. Vanwege de voorgenomen ingreep zal de gehele kolonie verdwijnen. In de directe omgeving is voor deze vogels mogelijk wel een alternatieve broedplaats te vinden, maar op basis van specifieke zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden is het in dit geval verstandig om mitigerende maatregelen te treffen.

Huiszwaluw
Er werden **geen** broedgevallen vastgesteld van de huiszwaluw. Aan de dakboei van de zuidgevel van nummer Oude Rijksweg 617 bevinden zich sporen van een oud nest. Deze waren ook al vastgestled tijdens de ecologische quickscan. De familie Hokse gaf aan dat de huiszwaluw er al twee jaar niet meer broedt.

Kerkuil
De kerkuil heeft in 2020 succesvol gebroed in de kerkuilenkast die hangt in de zuidelijke schuur van Oude Rijksweg 617. Dit broedsel heeft **twee jongen** voortgebracht. Kerkuilen werden tijdens alle bezoekrondes waargenomen.

Spreeuw
In 2020 broedde er een paartje spreeuwen in de noordelijke nok van de paardenstal.

Merel
In 2020 broedde er een paartje merels in een van de Thujas in de tuin van Oude Rijksstraatweg 617.

5. Conclusies en advies

5.1. Conclusies

Op basis van de bevindingen die tijdens dit onderzoek zijn gedaan kan het volgende worden geconcludeerd:

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen vastgesteld van vijf vleermuissoorten, te weten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis;

- Er is voor **geen** van deze soorten een binding met de bebouwing van Oude Rijksweg 617 aangetoond in de vorm van vaste verblijfplaatsen, zoals zomerverblijfplaats, baltsverblijfplaats of winterverblijfplaats;

- Er is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aangetroffen in de zuidgevel van Oude Rijksweg 609. Dit heeft echter geen gevolgen voor de voorgenomen plannen m.b.t. Oude Rijksweg 617;

- Er is een baltsplaats aangetroffen van ruige dwergvleermuis, maar deze heeft geen binding met Oude Rijksweg 617, maar met Oude Rijksweg 615 en/of 619;

- De gewone dwergvleermuis benut de onderzochte intensief als foerageerplaats. Deze functie zal echter niet verloren gaan door de voorgenomen plannen;

- Er is geen indicatie aangetroffen van een winterverblijf van gewone dwergvleermuis;

- De onderzochte locatie maakt slechts marginaal deel uit van vliegroutes van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis, maar deze zullen door de voorgenomen plannen niet worden aangetast;

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van broedende huismussen vastgesteld. Het betreft één paartje dat broedend is vastgesteld in een nestkast, dus niet in de bebouwing zelf;

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van broedende kerkuilen vastgesteld. Het gaat hier dus om een jaarrond beschermde nestplaats. Het betreft één paartje dat broedend is vastgesteld in een nestkast in een van de schuren;

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van 11 paartjes broedende boerenzwaluwen vastgesteld. Al deze paartjes broeden in de paardenstal;

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van broedende huiszwaluwen niet vastgesteld. Deze soort is sinds twee jaar niet meer broedend aanwezig.

- Op de onderzochte locatie is het voorkomen van broedende spreeuwen en merels vastgesteld. Voor beide soorten betreft het één broedgeval.

- Voor de uitvoer van de voorgenomen plannen is een aanvraag voor een ontheffing inzake de Wnb bij Provincie Overijssel noodzakelijk voor wat betreft de aanwezigheid van een broedgeval van de kerkuil.

5.2. Advies

- Vraag voor de uitvoer van de plannen een ontheffing aan inzake de Wnb in verband met de aanwezigheid van een jaarrond beschermde nestplaats van de kerkuil;

- Omdat gebleken is dat Oude Rijksweg 617 een broedplaats biedt aan een paartje kerkuilen, wordt geadviseerd om een nestkast voor deze soort op te nemen in de nieuwbouw;

- Omdat gebleken is dat Oude Rijksweg 617 een vaste nestplaats biedt aan een paartje huismussen, wordt geadviseerd om een tweetal nestkasten voor deze soort op te nemen in de nieuwbouw;

- Omdat gebleken is dat Oude Rijksweg 617 een belangrijke functie vervult als broedplaats voor 11 paar boerenzwaluwen, wordt geadviseerd ook voor deze soort mitigerende maatregelen te treffen door middel van het creëren van een nieuwe broedplaats;

- De boerenzwaluw is een categorie 5-soort die alleen jaarrond beschermd is wanneer “specifieke zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Door de trendmatige populatieafname en de afwezigheid van voldoende alternatieve nestelmogelijkheden in de directe omgeving van Oude Rijksweg 617 zou in dit geval gesproken kunnen worden van dergelijke zwaarwegende belangen. Vanuit ecologisch oogpunt zou daarom ook voor deze soort mitigatie nagestreefd moeten. Voor het creeeren van alternatieve nestplaatsen is subsidie te verkrijgen. Zie daarvoor: **https://forms.overijssel.nl/subsidie/243-verb-cond-aandac/**
  Subsidie Verbeteren condities voor aandachtsoorten 3.0;

- Voer de sloopwerkzaamheden uit buiten het broedseizoen. Dat is de periode tussen 15 maart en 15 juli (of liever nog 15 augustus). Boerenzwaluwen broeden soms door tot in september. Kerkuilen beginnen soms al met de eileg ruim voor 15 maart. Kortom, sloopwerkzaamheden het liefst in de periode oktober tot en met februari.

5.3. Toelichting gebruikte termen.

Verblijfplaats: Een object (gebouw, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of ’s winters, met enige regelmaat).

Zomerverblijfplaats: Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.

Kraamverblijfplaats: Een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes met jongen.

Paar(verblijf)plaats: Een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste een baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. Welk gedrag is waar te nemen, is afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag en/of baltsroepen. (Zwermen bij het invliegen komt bij meer verblijfsfuncties voor.)

Vliegroute: Een vaste route van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied of tussen verblijfplaatsen visa versa.

Migratieroute: Een vaste route van zomerleefgebied naar winterverblijfplaats of winterleefgebied en visa versa.

Foerageergebied: Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert.

Baltslocatie: Strategisch gekozen plek in een gebouw of boom van waaruit een vleermuismannetje roept om vrouwtjes te lokken.

6. Geraadpleegde bronnen

- Ruiter E.J. 2019. Ecologische Quickscan Oude Rijksweg 617, Rouveen. Alcedo Natuurprojecten rapport 2019-026. In opdracht van: Familie Hokse
- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01
- www.batecho.eu
- www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huismus-1.0.pdf
- www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf
- www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/
- www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol
- www.vleermuis.net
- www.vleermuis.net/bescherming/soorten
- www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/boerenzwaluw#Regelgeving
- www.waarneming.nl

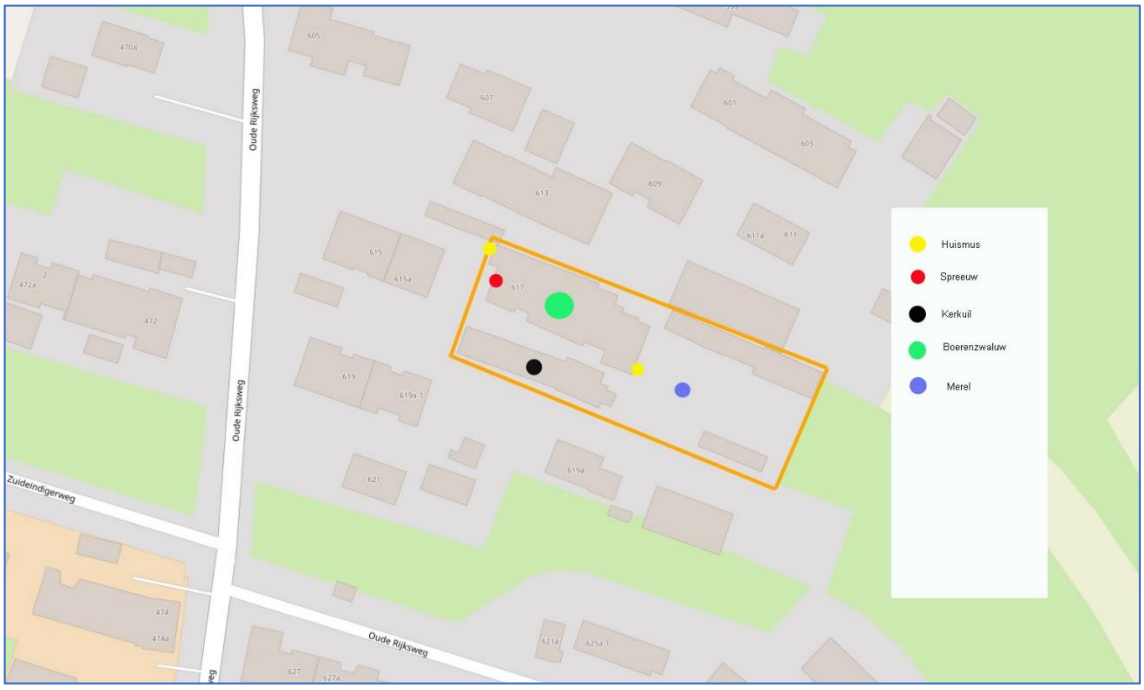
Bijlage 1. Compensatieplan

Soort	Locatie	Mitigatie	Compensatie
Kerkuil	Oude Rijksweg 617, Rouveen	Plaats ruim voor aanvang van de sloopwerkzaamheden (ga hierbij uit van circa 3 maanden) een kerkuilenkast in een schuur of in een stevige boom in de directe omgeving.	Integreer een kerkuilenkast in de nok van een van de nieuw te bouwen woningen. Wanneer er sprake is van de bouw van een grote kapschuur bij een van de nieuw te bouwen huizen, dan kan ook daar een kerkuilenkast worden geplaatst.
Boerenzwaluw	Oude Rijksweg 617, Rouveen	Het is van belang om door een ecoloog te laten bepalen op welke plaats in de directe omgeving van deze mitigerende maatregelen plaats kunnen vinden. Zodra deze plek is gevonden kunnen daar in de periode vanaf oktober tot en met maart kunstnesten voor boerenzwaluwen worden opgehangen. **Voorbeelden van kunstnesten zijn te vinden op: http://www.vivarapro.nl/KN-BZ-02-Kunstnest-Boerenzwaluw**	Wanneer er sprake is van de bouw van een grote kapschuur of een grote carport bij een van de nieuw te bouwen huizen, dan kunnen daar permanent kunstnesten voor boerenzwaluwen worden geplaatst.

Bijlage 2: Waarnemingskaarten

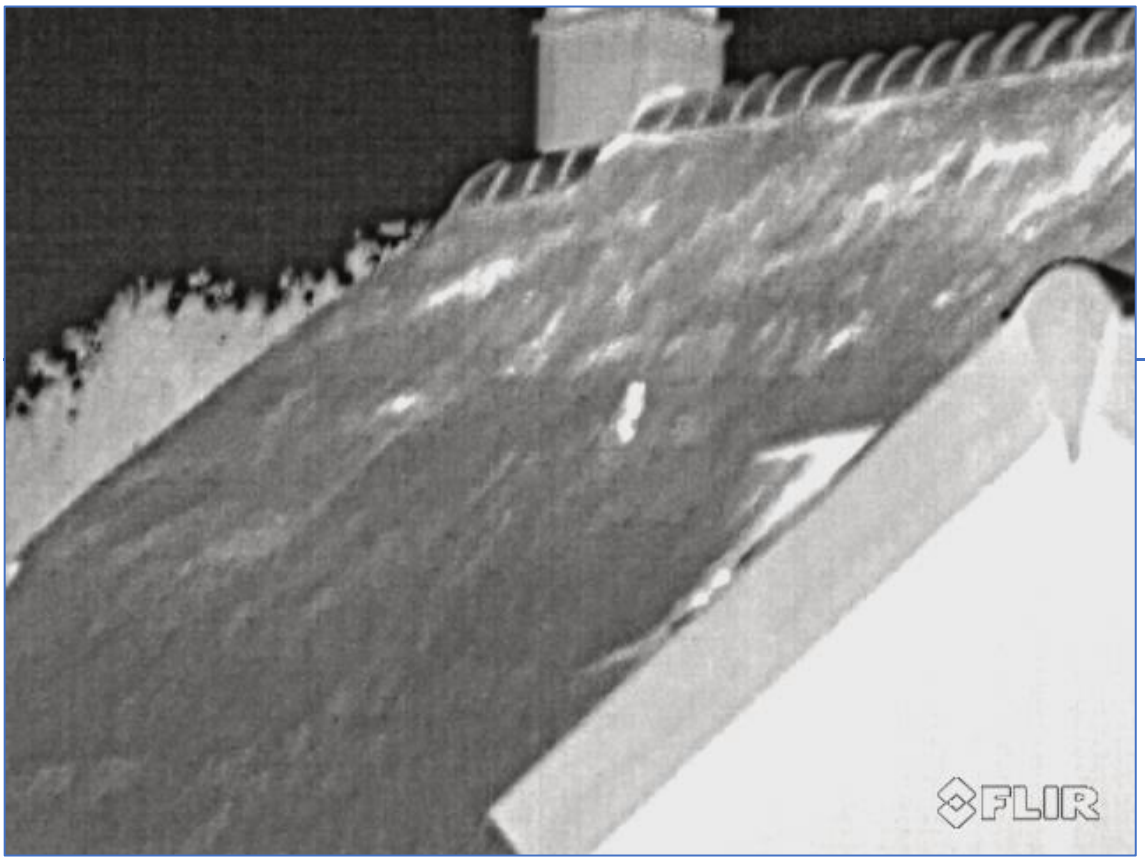

Kaart met weergave van hoe vleermuizen de onderzochte locatie en omgeving gebruiken.

Kaart met weergave van hoe vogelsoorten de onderzochte locatie en omgeving gebruiken.

Bijlage 3. Foto impressie

Kerkuilen. Op het dak en in de schuur. Vastgelegd met warmtebeeldcamera.

Bijlage 4. Wettelijk kader

Algemeen

De bescherming van planten- en diersoorten is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (verder te noemen Wnb). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en beschermt ruim 900 soorten in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wnb

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur;
- het behouden en herstellen van biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur en het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van uw activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Als u uw werk zo kunt inrichten dat u geen schade toebrengt aan beschermde soorten, dan hoeft u vooraf niets te regelen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade ontstaat aan beschermde dieren of planten. In die situaties is het nodig dat u vooraf bekijkt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd (‘nee-tenzij’-beginsel).

Welke soorten worden beschermd?

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- Andere soorten waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Zorgplicht

In de Wnb is ook een zorgplicht vastgelegd. Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De Memorie van Toelichting zegt het zo: “De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

De verbodsbepalingen

Beschermingsregimes		
Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	**Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb**	**Andere soorten § 3.3 Wnb**
Artikel 3.1 lid 1 *Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.*	Artikel 3.5 lid 1 *Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.*	Artikel 3.10 lid 1a *Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.*
Artikel 3.1 lid 2 *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*	Artikel 3.5 lid 2 *Het is verboden om dieren opzettelijk te verstoren.*	Artikel 3.10 lid 1b *Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.*
Artikel 3.1 lid 3 *Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.*	Artikel 3.5 lid 3 *Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.*	Artikel 3.10 lid 1c *Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*
Artikel 3.1 lid 4 en lid 5 *Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*	Artikel 3.5 lid 4 *Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.*	
	Artikel 3.5 lid 5 *Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.*	

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen

Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn en een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn (beschermd). Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten (flora, fauna en avifauna) beschermd. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

• Er mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.

• Er moet tegenover een afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.

• De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.